

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény — és levelezés.

Bérmendetlen levelek nem fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonczy-utca 24.
sz. Rábely Miklós könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetésmény-, nyiltter-
és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos petítor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az áradat.

Sajátságos jelensége korunknak, hogy míg köz-
művelődési tekintetben nagy mérvű haladásról tanus-
kodnak intézményeink, melyek hivatják az általános
jólét forrásává lenni, ugyanakkor nem kisebb mérv-
ben mutatkozik a folytonos szegényedés, mely ma
már nemcsak egyeseket, de egész községeket, vidéke-
ket rémit a nyomor ijesztő képeivel.

Ez általános elszegényedés miatt ma már nem-
csak egyesek, de százezrek, milliók panaszkodnak, de
ha nem panaszkodnának is, kiáltóan jeleznek a na-
ponta szaporodó bűntények, a zsúfolt börtönök, —
mert a szegénység, a nyomor a legkonokabb esábitó,
mely ellen hasztalan küzd a büntető igazság szigora.

Nem a bünt akarjuk e körülmény hangsúlyozá-
sával menteni, mert míg a társadalmat alkotó egye-
sek személy- és vagyonbiztonsága orvttámadók ellen
védelemre szorul: addig a bűnösnek lakolni kell; — de
az is bizonyos, hogy a meddig a társadalom maga
nem tud vágy nem akar gondoskodni a vagyoni ha-
nyatlást, a nyomor mindinkább szélesebb körben ter-
jedését megszüntető alkalmas eszközökről, addig az
erkölcsi súlyedés áldozatai is szaporodni fognak.

Ez a mocskos áradat, az erkölcsi romlás, mely
elszegényedésből veszi eredetét, ez volna minden áron
meggátolandó.

De hogyan? A természet megvonja tőlünk áldá-
sait! Ha nagy ritkán jó termésünk van, potomáron
kell eladni, mert az állam az adóért, a hitelező a köl-
csönért szorongat! Így kiáltunk fel majdnem mind-
annyian. Úrügyet keresünk a melegségre, midőn ma-
gunkban a hiba!

Hogy nagy az adó, igaz, de ez egymagában még
tönkre senkit sem juttatott, s elviselhetetlenné csak
ugy lehet, ha egyfelől adónk alapját fényezésünkkel
terhéljük, másfelől munkálkodással fentartani, gyara-
pítani nem törekszünk.

Ime elszegényedésünk valódi két oka; oktalan
fényezés, munkátlanság.

Fényezés? Talán bizony a tisztességes ruházatot
értjük, mely manapság alig enged különbséget tehet-
ni valódi ur és iparos vagy épen földműves között?
Épen nem! A kinek tehetsége van hozzá, szerezen

minél jobbat, mely céljának annál inkább megfelel. —
Hanem igen is értjük azon líu külsőségek utáni kap-
kodást, melynek egyedüli célja feltűnést kelteni min-
denáron életmódban, öltözetben, ékszerekben, butorok-
ban — — — divat szerint.

Tévedne a ki azt hinné, hogy a fényűzést egy-
általában elítéljük. Nem! Csak azt ohajtjuk, hogy
mersékelje ezt vagyoni helyzetünk, s ha áldozatot
hozunk érte, történjék ez nemzeti iparunk érdeké-
ben, s ne keressük a divat kedvéért idegeneknél azt,
mit itthon hasonminőségben kaphatunk: — csak azt
ohajtjuk, hogy szükségleteink kielégítésénél ne a tehe-
tősebbek utánzása, de a célszerűség vézesse elhatá-
rozásunkat, mert így csak ritkán szorulunk hitelezőre,
még olesón is drága kölcsönökre.

Elszegényedésünk másik okául a munkátlanságot
említettük. Nem akarunk félreértetni. — Nem a he-
nyeséget említjük, hanem hiányát azon tevékenység-
nek, mellyel a társadalom minden egyesének összes
szellemi s anyagi képességével tért keresni és oda
latni kellene, hogy időt és tárgyat értékesítsen. —
Szívesen elismerjük, hogy nálunk a legmagasabb rangu
tisztviselőtől le a napszámosig, eleget dolgoznak arra,
hogy mindenki tisztelőtérre méltók legyenek — — —
de — magasztalás a kivételeknek — mindenki csak
magáért, s csak azt, miből megélhetése eszközeit ke-
keresi; — mert még foglalkozásaink megváltásában
is a hiúság rabjai vagyunk, pedig mily kiszámít-
hatlan értékű munka erő marad e rendszer mellett
tétlenül? mennyi unalmas óra suban el felettünk?
s mennyi felesleges kiadás lett volna meg-takarít-
ható, ha állásunk, hivatásunk körén túl is el-
ismernők, hogy „a munka senkit meg nem szegyenít“
Vagy nem a divat jármát viseljük-e például, midőn
gyermekünk gondozását, ételünk elkészítését olyan
fizetett egyénekre bizzuk, kik mindenre, csak arra
nem képesek, hogy hűen szolgáljanak. — Az egyik
nem nyujthat csecsemőjének emlőt, mert — — —
rangbeli nő azt már ma nem teszi; a másik irtózik
a konyha gőzétől, mert attól fejtörőket kap — —
divatból; a harmadik megalázónak tekinti, hogy maga
készítse öltözékét; — a férfi nem vesz kezébe tollat,
hogy versenyre hívjon, eszméket tisztázzon, mert a

„firkászát“-nak nem barátja, az iparmű eszközeit
nem ismerik, annál kevesbé tudják alkalmazni, be-
csülni, pedig gyakran mily drágán kell e járatlansá-
gért is megfizetni; képességet, műveltséget véka alá
rejtének s elnézik, hogy egyik-másik együletünket ki-
lenezt tized részében olyan elemek alkossák, melyek
minden dicséretes szorgalom mellett sem lehetnek
kitűnőkké.

Vagy talán a nők nem tesznek eleget hivatásuk-
nak azzal is, hogy megfelelő téren igyekeznének a
férfi munkájának gyümölcseit megtakarítani, gyara-
pítani? Isten menten meg ilyes gondolatától! Ovék a
ház gondja s ki vehetné roz néven, ha ennek köze-
pett egyoldalukká lennének tehetségeik értékesítésében?
Bizonyára senki, ámbár az is igaz, hogy ha az élet
különböző viszonyai körül nagyobb tájékozottsággal
bírnának, talán-talán az okszerűtlen fényezés is ke-
vesebb terhet rakna a férfiak vállaira.

Valljuk be, hogy nálunk — általánosságban szól-
va — kevés a szellemi mozgékonyosság s ez oka, hogy
kevés a gyakorlati tevékenység is, mely munkál-
kodásunkat közvetlen hivatásunkon túl sikeresen fog-
lalkoztatná, ez okból száll naponként alább közönsé-
günk érdeklődése egyleteink működése iránt, ezért
nem gyarapodnak azok erőben és folytonos tökélete-
sedésben, de viszont ez okból kellene jelesebbjeink-
nek tetteikben is oda működni, hogy az egyes erőket
tömörítve, ugy a szellemi, mint a gyakorlati foglal-
kozás terén munkakedv hasson át erőset és gyengét,
nagyot és kicsit egyaránt.

Egyesüljünk! Legyen a jelszó: munkásság és
takarékoság, s akkor minket nem fenyegethet az —
— áradat.

V.

**A magyar nyelv tanítása tótajku népiskolá-
inkban.**

Mindnyájan érezzük, hogy a magyar nyelv tanításával a
tót ajku népiskolákban még nem vagyunk ott, a hol lennünk
kellene, s szerintem érezni fogjuk mindaddig, míg kellő ügy-
buzgóság közös akarát, tetterő és áldozatkészéssel nem lé-
pünk a cselekvés mezéjére.

Valljuk meg őszintén, sokunknak mindegy: ért, beszél-e
magyarul, magvarosodik az a tót gyermek vagy sem? Mind-

Vajjon mit gondolhat az író, midőn fülelhez megerősöde
jut el saját neve.

Én magam arra gondolok, arra az időre eszmélek vissza,
midőn egy pár év előtt Jókai nagyobb szabású regényekbe
kezdve, abban hagyta a novellairást, midőn Porzó dicsősége
alább hagyott, s nem volt egyetlen egy beszély- s tárczaíró,
ki a magyar közönség osztatlan hajlamát bírta volna. Egy
könyv jelent meg ekkor: „A tót atyafiak.“ A munka röviden,
melegen, szellemmel írott elbeszéléseket tartalmazott a ma-
gyar tótságról; tehát specialitás volt irodalmunkban. — És
Mikszáth Kálmán egy csapásra hódította meg a a sajtót s egy-
szerre elfoglalta méltó helyét a nemzet szeretetében. És ezen
közben megjelentek — sürü egymásutánban — novellái, apró-
ságai s egy regénye is; és a hírlapokban felmerült egy ma-
gyar hírlapíró a Jókai anekdotázó kedvével s magyaros hu-
morával, a modern író aktuális tollával s az ő maga sajátos,
eredeti érdekes tollával — vonásaival.

A nemzet végre-valahára megtalálta novellistáját, s a no-
vellista nemzetét. Most pedig ölekeznek s ha e szeretközést
néztem: nem tudom az író s közönséget egymástól elválasz-
tatói; egyik s ugyanazok ők . . .

Ez ölekezés legujabb s legméltóbb terméke Mikszáth
Kálmán „A tekintetes vármegyé“-je Révai testvé-
rek kiadásában a napokban hagyta el a sajtót s most domi-
nálja a könyvtárosok kirakatait.

Diszességre nézve nem jelent még ilyen kötet a
magyar könyvpiacra. Finom velinen finom s találó illusztrá-
ciók — a jó nevű festő Mannheim Agost tollából: —
s ami a legkellemesebb: a remek költővel a legélénkebb s leg-
igazibb harmoniában áll a belső.

„A tekintetes vármegyé“ Mikszáth kitűnő művei
között is a legkitűnőbb. Teljesen kiforrva, igazi s állandó
egyéniségében áll előttünk a „falú írója“ amint őt Tolnai
Lajos rendkívül dicséző kritikájában a „Pesti Naplóban“ elne-

T Á R C Z A.**Kint bolyongtam. . . .**

Kint bolyongtam őszi reggel,
Kint, a hervadt őszi tájon.
Elmerengve a lehulló
Sárga lombon, dult virányon.

Valami ugy fáj, merengő
Lelkem azt az őszi tájat
Megrattata, meg fölötte
Azt a felhőt, azt az árnyat.

Visszavágyott a tavaszba,
Ha virággal tele szórja
Azt a völgyet, azt a halmot,
Van levele, van bimbója.

Vissza hozzád dalos erdő,
Üde páston himes szőnyeg,
Völgy ölébe futó csermely,
Nefelejtsé a mezőnek.

Oda, hol a napsugarán
Élet ébredt a romokra,
S maga a föld, ez a nagy sir
Halottait visszaadta.

S a lehervadt, száraz kóró
Kivirult a sárga hanton,
Kedveséhez a virághoz
Csókot lopni jött az alkony.

Dallva szállt a kis paesirta,
Dallva szállt a tiszta légben,
Fény, öröm volt lenni a földön,
Fény, öröm volt fenni az égben.

Óh jőjj vissza kikelet, jőjj!
Kikeletben újra éled.
Uj reményt nyer maga a szív,
Hervadásnál szebb az élet.

Borsody Béla.

Fővárosi levél.

— Egy irodalmi eseményről. —

Elborítva sugarattól a népszerűségnek: egy alak áll előt-
tem; egy elbeszélő író alakja a százszor kigunyolt s ezerszer
megohajtott talapzaton: az olvasó közönség tenyerén. — Jó
kedvvel mosolyog le a magasságból s füstöt bocsajt a verőfé-
nyes légbe.

Azaz hogy látom Mikszáth Kálmánt végig menni az ut-
czán. Látom és hallom, amint neve a járó-kelők ajkáról elleb-
ben: „Ni Mikszáth, . . . Mikszáth. . . !“ Hölgyek és hól-
gyecskék felétreve az etikettet utánna néznek a legnépszerűbb
tárczaírónak. Képviselők köszöntik messziről. (Ő írja a „t. ház-
ból“-t a Pesti Hírlapban.) Valóságos excellenciás urak kerül-
nek elébe, fogják karon s nem szégyelnek vele (a magyar hírlap-
íróval) végig menni az utcán. — Hát csakugyan romlik a
világ! . . .

Az író pedig mosolyog s fujja a füstöt az utca fagyos
levegőjébe. Telt széles arcát kipiritja a hideg, szöske haját
s bajuszát megöszíti a zuzmara jegece. S a tömzsi, igényte-
len nagyon is magyaros alak lassan-lassan központja lesz az
utczának, eseménye a járdának, hőse a kirakatoknak s mint
harczi jelszó el és visszhangzik neve: „Mikszáth. . . Mik-
száth. . . !“

egy, ha napról-napra fogy és soha egyetlen-egy lélekkel sem szaporodik e maroknyi nép.

Vajjon, kit fog vádolni majd az utókor: minket-e, vagy pedig a tót népet, mely ezred év óta megmagyarosodni nem tudott.

En már többször hangoztattam a vidéki és a fővárosi lapokban egyaránt, hogy a magyar nyelv terjesztése s a nem magyarok ifjúság megmagyarosítása körül, ha azt akarjuk, hogy a cél eléréjék, többet kell tennünk az eddiginél, mind-egyikünknek fel kell ébrednünk a közöny és télettség álmából, s hogy a népiskola az első, a társadalom a második helyen van hivatva oda hatni, hogy a tót, de általában a nem magyar ajku ifjúság a magyar nyelvet elsajátítsa, a nyelvben, szellemben megmagyarosodjék. Erre nézve úgy hiszem mindnyájau tisztában vagyunk.

De a magyar nyelv sikeres tanításának módja, mikéntje, az ama nehéz gordiusi ostrom, mely megoldásra vár s a mely-lyel eddig fájdalom, oly kevéssé bíbelődünk.

Pedig ránk nézve a magyar nyelv sikeres vagy nem sikeres tanítása nem mindegy dolog: ez egy esepet sem bir kisebb jelentőséggel, mint a magyar földmívelés-, ipar-, kereskedelem és gazdaságat okszerű és sikeres fejlesztése és fejlődése, mik körül annyi sok mindenféle tesznek és áldoznak egyesek, a hivatalos és nem hivatalos közegek egyaránt.

Angol-, Francia- vagy Németországban, hol általában egy fajrés nyelvű nép képezi a nemzet tömegét, hol a népiskolákban az uralkodó tan nyelv nemzeti, hol minden honpolgár beszéli hazája nyelvét s a nép erős nyelvben és szellemben, kisebb fontossággal bir az, vajjon a népiskolákban miként tanítatik a nemzeti nyelv. Nem úgy nálunk. A mostani viszonyok mellett a magyar nyelv tudása vagy nem tudása a népnél is kenyér, sőt létkérdés, és a nemzetiségek megmagyarosodása az egész ország és nemzet jövőjére messze kiható dolog.

Ezért kell sürgetni a magyar nyelv sikeres tanítását a népiskolákban, s hogy a cél eleressék, tudni, ismerni kell mikéntjét, módját.

En a legnagyobb tisztelettel tudok meghajolni az olyan ember előtt, a kiről tudom, hogy a magyar nyelv mikénti tanítását és sikerét szívén viseli és tudom azt, hogy ezért áldozni is tud és akar.

Jól esik tudnom, hogy a megyei földbirtokos uraink a mint eddig is készek voltak a magyar nyelv sikeres tanításának szent oltárára kisebb-nagyobb áldozatokat hozni, ugy most is éreztetik, hogy keblökben a tiszta, önzetlen, áldozatkész honszerelem tüze lángolni meg nem szűnik.

T. Szoutagh Andor esetneki földbirtokos uré legujabban az érdem, ki oly pályakérdést tűzött ki, mely a magyar nyelvnek a tótjaink népiskolákban leendő sikeres tanítását tüzte ki céljául, s mely mondhatjuk, ritka dolog a pályakérdések sorában, dacára annak, hogy az ily pályakérdésekre égető szükségünk van.

E nemeskeblű ur — a fődolog itt a jó akarat és buzditás — két drb aranyat tűzött ki azon pályamű megjutalmazására, melyben legjobban fejtektik meg a következő tételt: „Miképen lehet a magyar nyelvet tótjaink népiskoláinkban a legsikeresebben tanítani? Pályázhatnak a díjért a gömörmezei általános tanítói egyesületnek tagjai, tehát — szakemberek.

A mostani tanítói vállalat sujtó népiskolai rendszer s más sokoldalú hiányok mellett nem könnyű kérdés biz ez s még nevezetesebb rá a felelet.

A ki megfelel rá derekasan, az fogadja már előre mély tiszteletünket és halás köszönetünket.

En ez ügy iránt kiválóan érdeklődöm s várom az eredményt. A f. év elején a „Budapesti Hírlap“ hasábjain a tárgybán egész vita támadt, a melyben több tanító, szakember vett részt s szót a tárgyhöz, de mindenki más és más véleményen volt s mást és mást indítványozott. Egyiknek az egyik, másnak a másik módja nem tetszett. Látni való, hogy a kérdésnek helyes megfejtése nagyon is szükséges dolog.

Azon ohajtással teszem le a tollat, hogy a pályázati felhívásnak mennél szebb sikere legyen, hogy találkozzék ember, aki megfejtja a kérdést tökéletesen s megmutatja a magyar nyelv sikeres tanításának a módját biztosan e mindenféle nemzeti-szerű, nyelvű és tanterves országban, s hogy tek. Sz. A. ur szép, hazafias példája, ha más irányban is, mennél több követőre találjon.

Vitéz Lajos.

vezte; s teljes erejében áll előttünk a tekintetes vármegye művészi kronikusa, a mely ezimre az író joggal tarthat igényt.

A főváros izgalommal s gözzel teli levegőjében — úgy érzi az ember, ha e könyvet olvassa — mintha kellemes üde lég, a rontatlan vidék szűzi levegője csapná meg arcát. S a léha didbáb alakok, melyek ellepik a főváros utcáit s koket-tiroznak a kirakatok nagy üvegtábláiban megjelenő képmásaikkal: eltűnnek szemünk elől s megjelennek a könyv életből vett alakjai: Molnár Andriáné a szegedi kosztadó asszonyság természetes élete párjával, ki régi magyar szokás szerint virtust csinál ott, hol pénz lehetne keresnie; s előterem a vén Fil-esik, a rozsziájú Filesik, s a eszpuszaj Filesik. A szigorú alispán előttünk diktálja le — fejből és szórul-szóra a tisztelet-beli esküdt által elvesztett jegyzőkönyveket s még csak egy szót se ejt miatta. Látjuk amint kolera pusztít végig a vidéken s a Hurtya gyerekek apa anyá nélkül árván maradnak, mint az ujjam, de még sem akarnak, ha bőségben is egymás nélkül élni s elszökődésnek a gazdáiktól vissza az üres házba, s vígan játszanak a kazaletetjén. Hallunk históriát egy házasságról s előttünk turlangoskodik frater Anselmus. (Kedvünk volna barackot adni a tonzurás fejére!) Látjuk amint titkos peesétet (a sigillum secretum) nyom az alispán egy hófehér szűzi nyakra, — bele vájván fogaival a rózsaszínű húsba.

Mikorra elolvassuk a könyvet, nem vagyunk többé Budapesten, Magyarországon, a mi szép, hiru, változékony, de kedves jó hazánkban vagyunk.

Jókain kívül nincs magyar író, ki oly hiven fesse a magyarok a magyart; s nem jelent még könyv, mely „A tekintetes vármegyénél“ jobban tipizálta volna magyart, igazabban a nemzetet. És olyan röviden, olyan praegnantul, mint Mikszáth, talán senki sem tud jellemezni bennünket.

Elborítva a népszerűség változatlan sugaraitól egy író alakja áll előttem, amint a verőfényes lége füstöt fű.

A füst eloszlik. De Mikszáth s „A tekintetes vármegye“ dicsősége?!

Both.

Felsőbb hatóságok elvi jelentőségű határozatai.

A m. kir. Curia az 1881. évi XLI. t. cz. 23. §. alapján fogantatott kisajátítási kérdésben f. évi 2679. szám alatt következő elvi határozatot hozott:

Az 1881. XLI. t. cz. 23. §. a szerint a kisajátítandó tárgyak értéke valódi és teljes kárpótlás mellett eszközöndő és pedig a mint az a 25. §-ban foglaltatik, a becsléskor létező árak, haszonberek, tiszta jövedelem s egyéb számba vétetni szokott körülmények alapján. Szakértők azon véleményére alapított becsérték, hogy a kisajátított részek területe a városhoz közel fekszik s jövőre házhelyekre is használható lesz, figyelembe nem vehető, mert a törvény 25. §-ának értelmében e jelen művelési ág és a meglévő állapot szolgálhat becslési alapul és nem valamely beállható változás vagy a terület-teszték reményelhető emelkedése; figyelembe az sem vehető, hogy városának jó piacza van s a terület közel fekszik, ha az egyszerűen szántóföld gyanánt használtatik és nem áll kerti művelés alatt, melynek terményeire nézve a piacz közelsége kiváló fontossággal bir.

A m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter azon kérdésben, vajjon a hazáról munkakönyvvel már bíró külföldi munkások ellátandók-e munkakönyvvel? következő elvi határozatot hozott:

Az ausztriai illetőségű, de itmnkában levő iparessegének vagy gyári munkásnak, tekintet nélkül arra, vajjon illetősége helyéről bíró-e már munkakönyvvel vagy nem, az 1884. XVII. t. cz. 99. §-a értelmében kiállítandó munkakönyvvel kelbírnia. A magával hozott munkakönyv egyike azon okmányoknak, a melyek alapján itt a munkakönyv részére kiállítatik.

A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság f. évi 1461. sz. a. következő határozatot hozta:

Midőn teleggönyvek kiigazítása, birtokszerzési jogügyletekből kifolyólag, a szerződő felek által elkövetett tévedések folytán válik szükségessé, s a teleggönyvi kiigazítás a felek által elkövetett tévedések helyrehozása céljából eszközöltetik: ezen esetben az ingatlan értéke után birtokszerzési illeték nem, de a teleggönyvi kiigazítás után az 1⁹/₁₀ száztól birtokátíratási illeték fizetendő.

A m. kir. pénzügyminiszter azon okból, mivel a fiók-üzletekkel, fiók-intézetekkel vagy raktárakkal bíró belföldi vállalatok keresetadóinak kirosása eltérő eljárásokkal szoktak kiszabtatni, a keresetadóról szóló 1875. évi 29. t. cz. 37. §-ának értelmezése tárgyában rendeletet intézett az adófelügyelőkhöz, mely szerint a fióktelepek és raktárok adója, ha ezek oly szoros összeköttetésben állanak a főüzlettel, hogy önállóknak nem tekinthetők, a fővállalat székhelyén állapítandó meg és irandó elő és a megelőző községi pótdadó is ugyanott rovandó ki. De ha a főüzlet és a fiók közt a kapes csak a közös igazgatóságra vonatkozik a fővállalat és a fióküzlet külön-külön rovatnak meg keresetadóval azon községben, melyben léteznek.

A m. kir. pénzügyminiszter e hét folytán egy másik rendeletet is bocsátott ki a közadók kivételéről szóló 1883. évi 44-ik t. cz. 4. §. 5. pontjának értelmezésére vonatkozólag. Ezen rendelet szerint: 1. A kir. adófelügyelőnek az adótartozás helyesbítésére csak azon esetben van joga, midőn a helyesbítés az adónak hibás kiszámítása, vagy ugyanazon adótárgynak többszörös megadóztatása miatt keretlik, az adófelügyelőnek ezen joga azonban nem terjed ki azon esetekre, melyekben az adókiivetés mérvének megállapításáról van szó; mert az adókiivetés mérve ellen beadott fellebbezések elintézésére egyedül a törvényben megjelölt fellebbezési hatóságok illetékesek. 2. A határidőkre nézve megjegyzendő, hogy a folyamodvány benyújtandó: a) az 1883. 34. t. cz. 4. §-a. 5. a) és e) pontjai alatt említett esetekben, a kifogásolt adótartozásnak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt; b) az a) és b) pontok alatt, valamint az 1883. 44. t. cz. 4. §. 5. d) pontja alatt említett esetekben, midőn a már befizetett adónak visszatérítése keretlik, az adótartozás befizetésének napjától számítandó 3 éven belül. 3. Az 1883. 44. t. cz. 4. §-ának 5. 6. pontjában említett, az adótartozás törlesztésének teleggönyvi bekebelezésére vonatkozó esetekben a folyamodvány benyújtása határidőhöz kötve nincs.

Az elkobzott vadászfegyverek elárverezése tárgyában a belügyminiszter következő körrendeletet intézte a megyék alispánjaihoz:

A vadászati tilalomra, a vadászati kihágásokra és ezek megbüntetésére, továbbá a fegyvertartásra vonatkozó 1883. XX. és XXIII. törvényekben foglalt rendelkezések pontos megtartása és lelkiismeretes ellenőrzése, a nemzetgazdaságra is oly fontos vadászati érdekek megóvása tekintetében már eddigelő is országoszerte kedvezőbb állapotokat eredményeztek ugyan, mindazonáltal az említett törvények rendelkezései folytán elérni ohajtott üdvös sikert a vett értesülések szerint feltettebb akadályozza azon körülmény, hogy az orrvadászoktól elkobzott fegyvereknek értékesítése körül a legtöbb törvényhatóságban figyelmen kívül hagyatik azon ovatosság, mely nélkül az elkobzott és nyilvános árverésen elárverített löfegyverek igen gyakran oly egyének birtokába kerülnek, kik a potom árakon megszerezhetett ilyen fegyvereket ugyancsak az orrvadászás üzésére használják fel, s ez uton nemcsak a vagyon-, hanem a személybiztonságot is veszélyeztetik.

Ugy a vadászat fontos ügyének, mint az általános vagyon és személybiztonságnak érdekében fölöttébb üdvös és kívánatos tehát az, hogy az elkobzott és nyilvános árverés után értékesíttetni szokott löfegyverek oly egyének kezébe ne jussanak, kik azokkal személy és vagyon elleni kihágásokat, sőt büntetteket követnének el.

Ennélfogva felhivandónak találtam Tekintetes uraságot, hogy az ezen törvényhatóságban is eddig netán divott azon gyakorlatot, mely szerint az orrvadászoktól elkobzott löfegyverek a járásokban a szolgabírák, illetőleg a rendezett tanácsu városok polgármesterei által árvereztetnek el, megszüntetvén, az elkobzott löfegyvereknek a központba beszállítását elrendelni, s tekintettel arra, hogy az ilyen fegyverek a legtöbb esetben igen csekély értéket képviselnek, azokat használhatlanná tétetni és csak mint nyers anyagot értékesíttetni. — azon esetben pedig, ha az elkobzott fegyver nagyobb értéket

képviselne, annak értékesítését olyképen sziveskedjék eszközölni, hogy az ilyen fegyverek a vadászattal való foglalkozás gyanujában álló egyének birtokába ne jussanak. (M. K.)

Vidéki levél.

János, 1884. december 10.

A vadászati évad folyamatban van. Járnak a sportkedvelő férfiak, mint igazi Nimródunokák, kezökben puskával hajtozni, lesik a leteriendő vadat, legyen az nyul, őz, vadkan vagy medve. És különös, néha az is megesik, hogy a csendes írószoba négy fala közt egy-egy penna is elsül, nagyot durran és leesik egy hizott kacsa a hírlapok hasábjaira. Néha meg valamely vérmes agy egy sovány kis hirt a fűtött szoba melegében hólyag helyett fuj fel, hogy képzelete legszebb színeivel feldíszítve, mint megmáshatatlant tényt bocsássa világga a kétségbeesettek vigasztalására.

Ilyen és ezekhez hasonló gondolatokat ébresztettek bennem a „Gömör-Kishont“ 49-ik számában F.-Balogon írott ama levélnek sorai, a melyek Coburg-Fülöp herczeg ottani időzéséről emlékeznek meg, esetelven egyuttal a rimaszécsi három águ küldöttség vérmes reményeit is. Magas állásu, született nagy uraknál megszokott lenni az az előzékeny, sőt gyöngéd modor is, hogy a kétségbeesetteket s vigasztalanokat, ha azok tisztességes emberek, nem utasítják el hidegen, hanem egy pár jóakaratu szóval örvendeztetik meg. Valószínűleg ilyen jóakaratu vigasztaló szavát magyarázta felre a tisztelgő küldöttség ő kir. fenségének. Ha a herczeg ezuttal hallott ez ügyről legelőször valamit, akkor bizony édeskeveset okult belőle, mert a tisztelgő küldöttségnek nem állott érdekében a maga egész valóságában — legteljebb csak felületesen — előadni a tényállást, a mire kaphatták válaszul azt, hogy legyenek csak nyugodtan „majd meglátjuk.“

Minden ijesztgetés dacára is bizunk mi ő kir. fensége méltányossági érzetében, melynek főispánjában (megyei alispánunk már ugyis megtette mindazt, amit tőle jog és igazság szerint várni lehetett) továbbá bizunk a magas miniszterium böles belátásában, ami remélteti velünk azt, hogy a közigazgatási célszerűségről lévén a szó, három ember kedveért, — mert nem hihetjük el a Coburg hg. intervencióját, — nem akarhat sujtani egy egész nagy kiterjedésű járást.

Reméljük tehát, de biztosnak nem tartjuk a sikert mindaddig, míg a miniszterium ránk nézve kedvező határozata közé nem lesz téve. Addig azonban „videant consules, nequid respublicae detrimenti capiat.“

Az oleső buza-árak már eddig is egy olyan jelenségnek lettek szülő okává, amiről eddig mit sem tudunk. A kisebb-nagyobb gazdaságok vezetéséhez megkívántató férfi eselések olyan kis mérvben jelentkeztek szolgálatairaállítás végett, hogy, még ez időszerint is feles szám volna pótolandó. Jó darab idő óta pedig már nem is jelentkeznek. Ha ez így marad tavaszig, nem tudom ki fogja a gazd. egyleti titkár által hirdettet pinceszau, algaui stb. borzderes bikákat gondozni.

Befejezésül legyen szabad egy kérdést intézmem a t. Szerkesztő urhoz. Mi az oka annak, hogy a kurinczi gazdasági-iskola felől semmit sem lehet hallani? Nem akad senki, a ki a közönséget figyelmeztetné az ott levő látványokra, a melyekből okulni is lehet pedig. Például a kik építkezni akarnak, hogy kell célszerűen és észszerűen berendezni a marhaólat, a takarmányozó helyiséget, a trágyadombot stb. stb. A ki gyönyörködni akar, ott vannak a szebbnél-szebb tehének, bornyok, meg a Samu bika. Még a kis maskák is olyanok, mint a dudu.

Az igazgató tanár előzékeny, barátságos ember, aki nejjével együtt örül a látogatóknak. És mégis olyan nagy a közöny a közönség részéről. — Igaz, hogy van egy fatalitása: a rozsz ut. Még Jánositól csak lehet valahogy menni, de Rimaszombattól sehogy. Rimaszombat a közügyekért talán még erején felül is tett, a mint erről mindnyájunknak van tudomása, ánde egy járható ut a Kurincz felé, felténné a polgári koszorut a Szabó György érdemduz fejére.

Sárközy Gyula.

Hírek és vegyesek.

Rezső trónörökös — mint a „Rozsnyói Híradó“ írja, — Gömörbe készül medvevédészatra. A fogadtatásra mindent tényesen rendeznek be a Coburg-Koháry herczeg garami birtokán.

Az Iparhatósági megbizottakat e hó 11-én választották meg szavazásra jogosult iparosaink. Az eredmény nemcsak minden irányban kielégítő lehet, de a megválasztottak névsora egyuttal arról is tanuskodik, hogy a közbizalom kiválóan a tehetőséget és szorgalmat tüntette ki. Megválasztottak nyanis Baksay József 95. Szabó József Kozma 88. Tibély Zsigmond 87. Soós Ferenc építész 87. Éva János 84. Lévy István 78. Király Ferenc 77. Id. Gasko János 75. Burszky Sámuel 75. Molnár Ferenc 74. Szabó János Kriston 72. Pásztor Pál 70. Husek Ferenc 70. Kovács József tanácsos 69. Tóth Péter 69. Kovács Zsigmond 68. Hollósy József 66. Rábely Miklós 65. Kalocsay Gyula 63. Kalla Mihály 49. Réthy András 48. Nemézt János 48. Tóth András 47. Cseh István 46. Bolkay Pál 46. Németh Károly 46. szavazattal. Szerencsét kívánunk nekik az új megítéltetéshez, s ohajtuk, hogy ipar törvényünk célzatai megvalósításában erejük, buzgalmuk soha se lankadjon, mert legnagyobb részben az ő működésüktől függ, hogy ipari viszonyaink kedvezőbben alakuljanak, hogy a törvény, üdvöseknek már eddig is általános felismert intézkedései ne maradjanak, mint annyi más — csak a papiron.

Vettük a következő gyászjelentést: Sziff Adolf Coburg-Fülöp herczegi erdőmester, ennek gyermekei: Gyula, Cornelia és Anna: — özvegy Flittner Zsuzsanna mint anya; Flittner Károly, Frigyes, Évi férjezett Fest Miksáné, Ilka, férjezett Drasenovich Rajmundné, mint testvérek, ugy az összes rokonság nevében is, mélyen szomorodott szívvel jelentik a feledhetetlen nő, anya, illetve leány és testvér Sziff Gyula, Flittner Cornelia asszonynak éle 45-ik, boldog házasságának 24-ik évében, folyó évi december hó 7-én. éjjel 12 órakor történt gyászsz kimúltát. — A boldogultnak hült tetemei folyó hó 10-én, déltán 2 órakor az ág. evang. hitvallás szertartásai szerint fognak örök nyugalomra tétetni. Béke poraira!

Az árvák karácsonyfája. A „Rimaszombat és vidéke nögyelete,“ — melynek működéséről már több ízben elismerőleg emlékeztünk meg, — legközelebb azon eszme megvaló-

sításán munkálkodik, hogy azon 22 árának, kiknek részben vagy egészen viseli neveltetési költségeit, karácsonyi örömet szerezzen. E végből karácsonyfát állít fel a helybeli kisdédóvó-intézet helyiségében, melyen nem holmi nyálánkságok, vagy éppen haszon nélküli csecese-beések fognak függeni, hanem ruháműek, hasznos könyvek, szóval oly tárgyak, melyek által kettős czél lesz elérve. Ugyanez alkalommal együtt fognak vacsorálni az elhagyatottak, hogy érezzék a testvéri szeretetnek melegét s meggyőződjenek a felől, hogy azok, kiket érzetükre rendelt az isteni gondviselés, velük éreznek s híven örködnek felettük. Vajha ez alkalommal alapját vetnék még az intézők azon nemes eszmének, mi egyesek lelkében él, hogy az ily alkalmaknál befolyó pénzbeli adományokból egy kis tökélet gyűjtenének az árvek számára, melylyel annak idejében az életbe kiléphetnének.

Felhívás. A Rimaszombat városa és vidékének jótékony nőegylete folyó év és hó 7-én tartott választmányi ülésében elhatározta, miszerint árvei és gyámoltjainak folyó hó 24-én délután 3 órakor a kisdédóvoda termében karácsonyfát állít és szerény vacsorát rendez. — Ugy az egylet összes tisztelt tagjai, mint mindazon emberbarát és barátok, kik az elhagyatottak örömeit ohajtják, az e czélhoz adandó bár oly csekély adományait folyó hó 20-ig Liszka Józsefné igazgatónőhöz bejelentik, az öröm színhelyén pedig mennél többen megjelenési tisztelettel kéretnek. Raisz Miksáné, alelnök. Liszka Józsefné, ideiglenes igazgató.

— **A rozsnói evang. egyház** nov. 30. napján tartotta temploma alapköve letételének évszázados ünnepét. Az Isten házában szép számmal egyperegű hűvek Czékus ev. püspök épületes beszédéből megértették azt, hogy Rozsnón már 1525. körül voltak az ev. egyháznak hívei, kik később szép számban növekedvén, a más hitsorsosokkal is békés egyetértésben éltek az 1636. évig. Ekkor a jezsuiták Rozsnóra behozatván, az evangélikusok a legnagyobb üldözötteknek voltak kitéve, úgy hogy 1783-ig a városhoz legközelebb fekvő Berzete közsébe kellett járniok az Isten dicsőítésére. II. József türelmi parancsa meghozta a rozsnói ev. hűveknek is a vár várt időt, midőn templomot építhettek s annak alapkövét 1784-ben jun. 30-ik napján le is tették. A templomot két év alatt építették fel s 26 ezer frtba került.

A jászvári prémontrei kanonokrend rozsnói társháza folyó hó 3-án ülte temploma védszentjének Xaveri Ferencnek ünnepét. A szentmise előtt, melyet Lenner Gy. Nándor tanár végzett, Gödér István tanár tartott az ünnepélyes alkalomnak megfelelő beszédet. — Az ebédnél — melyen a városban levő hatóságok főnökeik által képviselve voltak — Nátalussy Kornél igazgató mondta az első pohárköszöntőt, melyben kiemelte, hogy e nap nem egyedül templomi ünnep, hanem egyuttal évfordulója a tanintézet 1660-ban történt megnyitásának és a prémontreik ide telepítésének is. — általánosan ismert ékes szólásával üdvözölte az itt időző tankerületi kir. főigazgatót, a városi értelmiséget s a buzgó tanárterületet. Utána Nuber Sándor főigazgató meleg elismeréssel hangsúlyozva azon áldozatokat, melyeket Rozsnó város közönsége a közművelődés érdekében hoz, a város nagyrabecsült polgármestere St h y m m e l Sámuelra ültet poharát. Végül K u b i n y i Géza szolgabíró Nátalussy Kornél igazgatót halmozá el jókívánataival, ki nemesak mint az intézet vezetője áll hivatása magaslatain, de mint a társas élet kedvelője a rendházat is a művelt közönség találkozás helyéül avatja. (R. H.)

A rimaszombati korecsolya pálya ünnepélyes megnyitása ma délután leend, felhívjuk erre e téli sport kedvelőinek figyelmét.

Ispánmezőn e hó 14-én urvacsorával összekötött magyarást ismételt leend.

— **Sajtóper.** Bajkó Tamás rozsnói kir. aljárásbírónak Moskovicz Géza jogász ellen indított sajtóperének végtárgyalását tegnap kezdte meg a budapesti esküdtszék. E sajtóper már egy ízben — mint annak idején írtuk — a kassai esküdtszék előtt tárgyalva volt, de az ekkor hozott verdiket a vádolt semmiségi panasz folytán a kir. curia megsemmisítette s új verdikt hozatalára a budapesti esküdtszékét delegálta. A tárgyalásra 27 tanu lett beidézve s így valószínű, hogy az ítélet kihirdetése csak késő éjjel történhetik meg, s így az eredményt csak jövő számunkban közölhetjük.

A tolvajok vacsorája. Karácsony táján Londonban évente különös dolog szokott történni a Drury Lane külváros falai közt. Ez nem több, nem kevesebb, mint a tolvajok vacsorája: the thieves' supper. Nem kell azt gondolni, hogy valami titkos összejövetel ez, suttymban, pinezébe alatt, a rendőrségtől remegő vendégekkel; pompás official lakoma ez, esillárok világánál, a Little Wild-street (kis vad-utca) egyik e czélra zászlókkal, paizsokkal feldíszített termében, a hol a meghívóknak és meghívottaknak három fogásból álló vacsorát szolgálnak föl (mint az a lapok hirdetései közt is olvasható); vannak toasztok és zene is. . . S a mi a legderekabb: a résztvevők éppen nem titkolják mivoltukat. Nem választják czimikül „a szerencselovagok” vagy a „pályatévett emberek” kissé enyhébb titulását, hanem kinyomtatják a meghívóra kerekén: „a tolvajok vacsorája.” Es a meghívóknak mégis nagy kelen-dősége van, bár a lakoma mindíg csak kétszáz személyre szól s a helyek a legderekesebb tolvajoknak vannak fenntartva. Az angol hierarchikus társadalomban, a hol mindenkinnek birnia kell valami ranggal, jobb ha hivatalosan elismerik az ember-ről, hogy tolvaj, mintha semmi sem volna. — Ezért a tisztelt tolvaj urak egész önérettel jelennek meg lakomájukon. Mivel pedig Angolországban bankett nem lehet elnök nélkül, ennek is mindig van előlölője. Es vajjon ezuttal kit választottak a londoni tolvaj urak e tisztségre? Senkit mást mint Sir Ford Northot, az angol legfőbb ítélőszék egyik biráját. — S hogy kik voltak a meghívottak? A lordmayor, a rendőrfőnök, a rendőrségi főtiszt, a börtönigazgatók, Hogy az ünnep teljes legyen, csak a — hóhér hiányzott. De Sir Ford North, a ki életében mondott legalább harmincz halálos ítéletet, már csak szívesebben lakmározott a tolvajokkal, mint a bakóval. E kis hiányt leszámítva, különben a kis ünnep igen kedélyes volt. Az elnök és a lord-mayor a résztvevőkhez szép beszédekkel intéztek, kifejezve meglepedésüket a tolvajok példás magaviselete fölött; egy tréfás porkoláb humoros toasztot mondott; egy érdemes öreg tolvaj pedig meghatott szavakkal fejezte ki a társaság hálóját a magas rangú személyeknek, a kik becses jelenlétükkel emelni móltóztattak az ünnep díszét s beszédében a sok bibliai idézettel nagy olvasottságot árult el. A lakomát a királynő himnusza fejezte be, a melyet az összes résztvevők levett kalappal, karban énekeltek. E—s.

A hasznos házi állatok közt a november 30-tól deczember 6-ig lefolyt heten járvány elő nem fordult, ragályozás nem történt, Oláhpataknál 2 drb szarvas marha tartatik még zár alatt.

C S A R N O K.

A szép asszony.

— Álom és való. — Írta: Kemees Lajos.

Mélyen aludtam. . . .
A kétségbeeső gondolatoktól egy pillanatra megmenekültem. Nem aggasztott semmi. . . . A bánatlakta kebelnek elmultak kínjai, lezajlottak fájdalmai, de nem örökre. Oly jól éreztem magamat.

A vidám esti eszegetés után a nyugalomnak esendes éje következett. — Csendesség volt mindenütt. Kína az égnek esillagai nem látszottak. Haragos, borús teli idő volt. A hideg téli szél metszette orzáit annak, a ki az est óráiban künn volt.

A hó még nem esett le; azonban a borongós, ködös idő arra hagyott következtetni, hogy nem sokára itt lesz a tél hirdetője, itt lesz a havazás ideje.

Bent meleg szobában magányosan ültem pislogó mé-esem halvány világa mellett. Mélynek lángja oly kedvetlenül, oly szomorúan égett, érezni látszott, hogy eltető elemje fogy, fogy épen úgy, mint az ember létezővénének lángja.

Csend honolt otthonomban! Gondolatban hol itt, hol ott tettem látogatást; majd meg a multat igéztem fel emlékezetemben, örültem a gondtalan gyermekkor édes emlékeinek, pedig Istenem! beh régen is voltam gyermek.

Szomorú gondolataim között felvilámlt keblemben a remény egy szebb jövő iránt; vágyat éreztem szívemben oly dolgokért, melyeken egykor erős hitem, biztató reményem és lángoló szerelmem megtörtött. Örültem magányomnak s boldognak is nevezhettem magamat, mert sorsommal megelégedtem voltam.

Az óra halkán ketyegett, kis mutatója épen tízre ért s én lenyugodtam. Alig hogy puha ágyamba dőltem, rögtön éreztem az édes álom közeledtét — — elcsendesedtem. Később mély álom vehetett rajtam erőt. Boldog voltam! Oh! mily kedves vidék, mily szeretetreméltó emberek voltak azok, kik közé álom elvezetett!

Egy magányos épület künn a szabadban, mellette virágzó fák és dus levélzetű növényzet. A borostyán és folyandár együtve volt kusza s így ölelték át és takarták be — korszoruként — a fehér házikót.

A csendes fehér házikótól északra egy halom emelkedett, a melyen régi vén fák emelkedtek az „égek kárpitja” felé. A vén fák alatt elterülő bokrokból vidáman hallatszott az erdők zeneszeinek kedves és megható dala. — Lent a domb alján eseregdező patak folydogált és partjait szebbnél-szebb vadvirágok ékesítették.

A patak partján, a halom aljában állt magányosan egy dűledező, romszerű épület, a melyben egy véa, elaggott remete élt és nyomorgott.

Szegény ember már ötven év óta lakója dűni készült házikójának, a hol életének legszebb éveit leélte, a hol olyan eszdesen és háborítatlanul visszaidézheti emlékezetében a multat, mely őt a nagy világból száműző örökre. Szeretett és meglelt esaiwa.

A domb ellenkező oldalán a már említett nyájas fehér házikó áll, a hol a boldogság, a szeretet és meglegedés oly édes otthon talált.

A mint átléptem a magányos háznak küszöbét, a mint megpillantottam a felém mosolygó édes arcokat, a mint láttam a szerető karoknak felém való kinyújtását, végtelenül boldognak éreztem magamat.

A ház urnője fogadott. Szép bájos női alak, kinek arcán annyi szenvedés, annyi fájdalom és gyötrelm volt kifejezve. Mélázó tekintetéből egy elvesztett menyországot, egy kínos jelent olvastam ki.

Leültetett. Jobbra tőle egy angyalarcú, szőke hajfürtökben gazdag kékszemű leányka ült, balra egy három éves fincska fízyelt édes anyjának minden szavára. A ház urnőjének gyermekei voltak a kicsinyek, a kiket a „szép asszony” oly véghetetlenül tudott szeretni.

A szép asszony réam veté hollőfekete szemének tekintetét; réam nézett azokkal a gyönyörű szemekkel, a melyekből egykor annyi boldogság és annyi szerelem sugározhatott ki.

Es jelenleg épen azokból a szemekből olvastam ki azt a nagy és kínos szenvedést, a melyet a szép asszonynak elkell viselnie.

Gazdag fekete hajfürtjei, melyekben egykor „tenger vészes éj” honolt még nem látszanak ugyan őszbe csavarodni, az emlékező tehtségnek gyengülését még nem lehet tapasztalni, de azért önkénytelenül érezzük, hogy a szép asszony szellemileg mindíg jobban-jobban öregszik.

A test külső szépségei még dacolnak az idővel, nem tudták még az évek az arcok rózsáit leszaggnatni, még nem tudták a szemek szépségét elhomályosítani, a mosolygó édes ajkak még egyre-egyre tudnak hódítani, a test még fiatal, azonban a kebel, a szív, melyből annyi sokszor tör ki a szem elhomályosító valami — mit az emberek könynek neveznek, — az emlékező tehetség, mely a képzelt és elvesztett boldogságnak már-már csak romjait tudja visszaidézni, egyre öregül, évről-évre gyengül.

A mult örökre elveszett, a jelennek nem tud örülni, pedig milyen két szép gyermek nevezi őt édes jó anyjának.

Szegény szép asszony! Mennyi boldogságról álmodozott és pokoliszervedésnek lett osztályrésze.

Egy hosszú és átható tekintet után így szólott hozzám: — Az élet egy nagy tragikomédia, melyben legnevezetesebb jelenet a házasság; mert ebben van kifejezve a legnagyobb sátra, ebben nyer megoldást a legnagyobb gúny, mely valaha az élet színpadán felmerült.

— Gúnyból azt mondják az emberek, hogy a házasságban a szerelem játsza a fő szerepet. „Ez hazugság!”

— Legtöbb házasságnál a szerelemnek még melléksze-repe sem jut.

A házasságnál kettő játsza a fő és döntő szerepet: a rang és gazdagság! A pénzzel meglehet vesztegetni a legbeesű-

letesebb embert is; a rangért oda tudjuk dobni még azt is, a kit legjobban tudunk szeretni.

A pénz és rang sok embernek zavarta meg ölete nyugalmát, és sok házasságból csinált tragikomédiát.

Engemet is annak adtak feleségül, a kit gyűlölni és utálni: igen, de szeretni soha sem tudtam. Réam fogták, hogy én szerettem férjemet, pedig oh Istenem! Soha! soha sem szerettem! Azonban szülöm, azok a büszke, gögös szülők szerettek, imádták, nem ám férjemet, hanem rangját és és vagyonát! És ez elég volt arra, hogy engemet odadobjanak áldozatul annak, a kit az Isten nem számomra teremtett! Én mentem. Atyám szigorú, parancsoló szavai ellen kez/letben küzdöttem; kezdetbea kértem, csókoztam, jó atyámnak neveztem és rimádkodva kértem, hogy csak most az egyszer engedjen meg; de atyám lekeifen volt, nem engedett meg! Anyám sírt, könyezett, és ezek a könnyek örömkönyvek voltak, melyeket leendő jó sorsomért sírt.

A könnyek és a szigorú tekintetek parancsoltak, és én mentem, rohantam, hogy ne lassam azokat a könnyesepeket, a melyekben boldogtalanságomnak esirái voltak elrejtve.

A könnyek igen sokszor könnyebbülést, igen sok esetben megnyugvást nyújthatnak a fájdalomlakta kebelnek.

Anyámnak könnyei örömkönyvek voltak! Kezdetben én is sírtam, könnyeztem azon reményben, hogy hatással leszek azzal jó szüleimre. Minden csepp köny hatás nélkül maradt, és én mentem annak karjai közé, a ki szeretett, de a kit én szeretni nem tudtam soha!

Lettem, mivel férjem jószívű, művelt férfi volt — kellemesen folydogált. — Én megtanultam tisztelni és megtanultam, hogyan kell a szerető feleségnek szerepét játszani.

Kezdetben színelésem nem ment olyan könnyen, mint gondoltam, a szív nem igen tudott megbarkozni a mesterkétséggel, mert megszokta az természetes őszinteséget. — Azonban később, különösen most, már igen jól értem aszelelemnek színelését, igen tudom mutatni, mennyire jó és hű feleség vagyok. Meglehet szokni mindent!

Szívem már nem tud szenvedélyesen szeretni; csak egyszer szerettem először — igazán!

Gyermekeimet anyai kötelességemnél, fogva neveltem a szeretet és éreynben. Azok az én életemnek mindenei. Ha eszembe jut a mult, hozzájuk megyek és csókjaimmal halmozom el ártatlan orcácskájukat. Ők érzik legjobban szeretetemnek nagyságát! Ha eszembe jut elvesztett boldogságom: könnyeimnek árja megered és folydogált sokáig, míg végre könnyebbülve érzem magamat. — A szenvedések pillanatra megszűnnek.

Boldognak hirdet széles e világ, mosolygó ajkaimról meglegedést, szeretetet, családi egyetértést és boldogságot olvasnak le az emberek. Pedig számomra nincs többé boldogság, a látszat sok embert megal, a külsőből nem mindíg következtethet a kebelnek belvilágára. Oh, az én keblem belvilága egy szédült rom, melyet igen sokan megtudának siratni, de a külső mindent eltakar.

Mosolygó ajkaim csak azt mutatják, hogy tudok színelni, és tudok melegegedett lenni.

A szeretet és egyetértés meg van családuknban, ez egy kissé enyhíteni tudja fájdalmimat. — Férjemnek odaadó szerelmét kötelességem viszonzni; szerelemis csókjaiért viszont csókot kap, melyben azonban nincsen semmi kejt, semmi boldogság, semmi mámor. A csók is — a kötelesség és színelés csókja.

Elmegyek én is a társaságokba, pedig borzadok tőlök. Én is részt veszek az embermegszólás szégyanletes mester-segőbe — kötelességből. Ha visszavonulnék a zajos társas-életől, különöznek es büszkének neveznének. Részt veszek mindenütt és mindenben, csakhogy lássa a világ, mennyire boldog vagyok.

— Sokan irigylik boldogságomat, irigylik gyermekeimet oh pedig de szívesen oda adnám jelenemet a soha vissza nem hozható multért, oh de örömmel oda dobnám családi életemet elvesztett boldogságomért!

— Gúny réam nézve a házasság, a melyet számítás, pénz és fényes állás kötött, a melynél azonban a szív, a vonzalom és a szerelem nem hallgattatott meg!

— Én belenyugodtam a végzetbe, bele jó szülöm legjobb akaratába, a melylyel boldogságomnak rideg sirját ástak meg! Azt a sirt, a melybe erős hitemet, biztató reményemet és szent lánggal egő szerelmemet eltemették örökre.

— Rendeltetésemet betöltöttem, a szenvedők számát szaporítottam itt e nyomor völgyében, de szeretni csak egyszer — először — szerettem, a mely után szerelmem színelés, csókjaim kéjnéküliek voltak. De a legnagyobb szenvedések között is hirdetem boldogságomat, hogy annál jobban érezhessem a boldogtalanságot, a melynek elviselésére kárhoztatva vagyok! . . .

— És még egyszer, uram jegyezze meg magának és ne feledje el soha, hogy az élet egy nagy tragikomédia, a melyben az ember, az „az örült sártömeg” iszonyatos bűnököt tud véghez vinni önmön faján! A házasságban a szerelan a legnagyobb gúny, a melyet ismét csak ez „az örült sártömeg” találhatott ki és vegyíthetett bele!

— Vesztett boldogságomért, első szerelmem ábrándos emlékeért s a legjobb szívnek örökre elvesztéséért a jutalom itt van szívemben, ebben a kiégett érzéketlen és agyon-szenvedett szívben: itt van e kebelben és ez tiszta, szep-lőtlen — — öntudatom!

— Asszonyam! Ön a legnemesebb szív, a legjobb feleség és a leggondosabb édes anya mindazon édes anyák között, a kiket valaha az életben ismertem!

— Asszonyom! Önnek élni, igen sokáig élnie kell jó és szép gyermekeiért!

— Asszonyom! Én vagyok az, a kit Ön szívének első szerelmével megszeretett. Én vagyok az, a ki Önt oly nemesen, oly igazán és oly híven szeretni tudtam! Én vagyok az, a ki Önben mindent elvesztettem! Én vagyok az, a ki Önnek boldogtalansága miatt annyi sokat könnyezem! Én vagyok az, a ki hit, remény és szeretet nélkül lélek, pedig e háromsá-g tévé szellemvilágom kincsét, képezé lélekéletem imatemplomá-nak ereklyéit, nebánst virágai voltak azok gondolatimnak és nefelejtsei egész belső lényemnek! Egy nap — esküvőjének napja — teteté el mind a hármat örökre!

— A szép asszony réam nézett, szemében két könyesepp esillogott s oda rohant hozzám, átkulesolá hóhérr karjaival nyakamat, megcsókolt számtalanszor és azon csókokban meg-

ványozott mértékben éreztem a kéjt, ledőltem a puha pamra és aléltan sohajtám: „szegény szép asszony!”

Fali óráim épen hatot ütött és én felébredtem! Ekkor órámat megállítottam és azóta mindig áll, hogy gyönyörűséges álmait többé ne ronthassa el?

Hivatalos közlemények.

A miskolezi ipar- s kereskedelmi kamarától.

Értesítés.

393. sz. — A nagynélt. közös hadügyminiszterium megküldötte a kamarának a cs. kir. hadsereg részére 1886-tól kezdve szállítandó bőr, vászon és posztó-cikkek jegyzékét, melyek beszerzése árlejtés útján fog eszközöltetni.

Az érdeklődők úgy a szerződés mintáját, mint a vonatkozó hirdetményt a kama a hivatalos helyiségében betekinthetik. Miskolcz, 1884. december 6-án.

A kamara elnöksége.

Felelős szerkesztő: **Bedor István.**

Magán-hirdetések.

Karácsonyi ajándéku

gyermek és felnőttek részére a legalkalmasabb tárgy a lábbeli. Ajánlom emélfogva gazdagon felszerelt rak-táramat, hol mindenféle nagyságu gyermek-csizmák és cipők, nem különben felnőttek részére szintén mindenféle nagyságu és alaku lábbelik a legjutányosabb ár mellett egyedül csakis nálam szerezhetők meg.

Rimaszombat, 1884. decz. 14.

Husek Ferencz, cipész.

Uj kávéház

Rimaszombatban a főtér 14. sz. a. házban.

Mint hogy Rimaszombat város férfi közön-sége már hosszabb idő óta kénytelen egy oly helyiséget nélkülözni, hol szabad idejét szórakozva eltölthesse, elhatároztam, hogy e bajon segitendek és söresarnokom eddigi téli helyiségét

kávéházzá

alakítom át. Elhatározásomat tett követte és most egy oly díszesen berendezett és minden kényelemmel ellátott kávéháznak birto-kában vagyok, mely semmi kívánni valót nem hagy maga után. — Felhivom tehát a szórakozást kereső n. é. férfi közön-séget, hogy a biliard-, sakk- stbin kívül többféle napi- és hetilap áll rendelkezésükre.

Továbbá felemlitem, hogy különféle bor és sörön kívül feltalálható itt mindenféle kávéházi meleg és hideg italok a legjutányosabb árak és gyors kiszolgálat mellett.

Végül pedig bátorkodom még az igen tisztelt közön-ség pártfogását és gyakori látogatását kikérni, melyek után maradtam

kész szolgáljuk

Rimaszombat, 1884. decz. 11.

1—*

Gömöri Ede.

Hirdetmény.

4640. sz. — A rima-zombati kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **özv. Czupok Ist-vánné** végrehajthatónak **Czupok József** és **Julianna** végrehajtást szenvedők elleni 200 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék terüle-tén levő Rimaszombat város határában fekvő, a rimaszombati 325. sztjkyben foglalt 406., 411. hrszámmal jelölt 184/b számú ház és beltelekre az árverést 720 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingat-lanok az 1884. évi december hó 23-ik napján, d. e. 10 óra-kor a rimaszombati kir. tszék mint tkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsírának 10%-át vagyis 72 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett ár-folyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óva-dékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-vényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1884. évi szeptember hó 19-én. A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Birtok-eladás avagy haszonbérbe adás.

Örök áron eladó szabad kézből előnyös feltételek mellett s esetleg a jövő 1885-ik évi szent György naptól kihasznóbérelhető **Kálniczky Károly** n. é. szül. Sebe Erzsébetnek, a Rozsnyó és Tornallya közötti vasut mentén, Nagy-Csoltó községében és annak határában helyezett tagosított nemesi rész birto-ka — mely osztályozott holdakban 118 hold szántó-föld, 44 hold rét és 208 hold erdő s erdei legelőből áll — az ahoz tartozó belsőségek, gazdasági épületek, malomrész és kir. kisebb haszonvételekkel együtt. — Az ezen nemesi részbirtokot megvenni szándékozók, úgy az eladási ár, valamint az örökadás feltételeit úgy nem különben esetleg annak a haszonbérbe vétele iránt is, közvetlen a birtoktulajdonosnővel **S.-a.-Ujhelyben,** avagy **Szentiványi Árpád** urral Felfaluban értekezhetnek. 3—3

Karácsonyi s ujévi ajándéku!

Alulirt ezukrázdájában kapható mindenféle **karácsonyi s ujévi ajándéku** alkalmas **ezukorkák** dísz-és tréfás feliratu vagy jelképes dobozokban darabonként és kiloszámmra; valamint különféle sütemények, torták 1—10 frtig, jelesül: **piskota-, kenyér-, chocolate-, hab-, linczi-, mandola-, dió-, mogyoró-, narancs-, gesztenye-, creme-, tiroli-, britt-, Stephania-, gyümölcs-, spanyol-szél;** ugyszintén **britt-sajt** díszes formákban, kiloja 2 frt. Különös figyelmébe ajánlom különleges italaimat flaçon üvegekben és kínai korsókban. Ezekon kívül kaphatók nálam **rum,** thea és thea-sütemények következő árjegyzék szerint:

Valódi jamaikai rum I. számú 1 liter 3 frt 50 kr., kis üveg 1 frt 25 kr.

„ „ „ II. „ 1 „ 2 frt 50 kr., kis üveg 1 frt — kr.

„ „ „ III. „ 1 „ 1 frt 50 kr., kis üveg — frt 80 kr.

Brazíliai és cuba rum — — — — 1 frt 20 kr., kis üveg — frt 65 kr.

Tiszta fehér rum — — — — 3 frt — kr.

Kitünő vegyítékü thea kiloja 6—10 frt, dobozonként 80 krtól 1 frt 50 krig.

Thea sütemények 20 féle, kiloja 2 frt és 1 frt 50 kr.

Pozsonyi kétszersült, csomagja 25 kr.

Malaga „ „ 25 kr.

Thea-ostya, csomagja 45, 50 és 90 kr.

Császár-piskota, csomagja 25 és 50 kr.

E szakba vágó minden megrendeléseket a legnagyobb pontossággal elfogad

Rimaszombat, (tőtér) 1884. december 6.

Miskolezy István,

ezukrász.

2—3

Hirdetmény.

A „Gömörmegyei Nép- és Iparbank“-ban 1885. január 1-sejétől a legalább egy évre lekötött betéttőkék kamata 5⁰/₁₀₀-ra, a jelzálogos kölcsön kamata 7 és 1¹/₂ ⁰/₁₀₀-ra, a váltóknál 8⁰/₁₀₀-ra emeltetik. Uj betétek-nél az 5⁰/₁₀₀-os kamatláb azonnal életbe lép.

Rimaszombat, 1884. december 2-án.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

5003. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Maczek Jánosné** szül. **Gyömbér Mária** végrehajthatónak **Murányi Ist-ván** végrehajtást szenvedő elleni 69 frt 30 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszées község határában fekvő **Murányi István** nevében álló rimaszéesi 70. sztjkyben foglalt 28/e. 806/a. hrsz. alatti 29/e. számú házra, beltelekre és belsőség pótlékra 821 frt, és a rimaszéesi 71. sztjkyben A. I. 1—12. szám alatt foglalt 1/4 urb. telekre az árverést 808 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi január hó 20-ik napján dél-előtti 10 órakor Rimaszées községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsírának 10%-át vagyis a rimaszéesi 70. sz. tjkvi birtoakra 82 frt 10 kr., a rimaszéesi 71. sztjky birtoakra 80 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-vényt átszolgáltatni. — Kelt Rimaszombat, 1884. évi október hó 11. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság.

Holló, kir. tszéki elnök.

Pályázat.

126. sz. — Dobsina r. t. város erdőmesteri hivatala üresedésben levén, felhivatnak miad-azok, a kik ezen állomást elnyerni ohajtják, mi-szerint a magyar erdészeti államvizsgálati bizo-nyítvánnyal is, kellően felszerelt folyamodványaikat 1885. évi január 15-ig alulirt polgármesteri hivatalnál benyujtsák, megjegyeztetvén, hogy a megválasztottal szolgálati szerződés fog köttetni.

Ezen állomás járandóságai:

1. 1000 frt évi fizetés
2. 36 köbm. bükk, 32 köbm. lágy tűzifa,
3. természetbeni kényelmes lakás.
4. külön konyhakert,
5. egy tehénre való széna
6. a távolabb fekvő erdőrészekbe díjmentes előfogad illetve háttas ló.

Dobsina, 1884. évi nov. hó 26.

2—3

Gömöry,
polgármester.

Jelen hirdetmény közzétételére fel nem kért lapok díjaztatni nem fognak.

Valódi visontai vörös bor.

Alólírott tisztelettel értesíti Rima-szombat város és vidékének nagyérde-mű közön-ségét, hogy nála a legjobb minőségű, tisztán kezelt

valódi visontai vörös bor

nagyban (50 litertől kezdve) a leg-jutányosabb árak mellett kapható.

Rimaszombat, 1884. november 28.

3—*

Burszky Soma.

ván végrehajtást szenvedő elleni 69 frt 30 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszées község határában fekvő **Murányi István** nevében álló rimaszéesi 70. sztjkyben foglalt 28/e. 806/a. hrsz. alatti 29/e. számú házra, beltelekre és belsőség pótlékra 821 frt, és a rimaszéesi 71. sztjkyben A. I. 1—12. szám alatt foglalt 1/4 urb. telekre az árverést 808 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi január hó 20-ik napján dél-előtti 10 órakor Rimaszées községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsírának 10%-át vagyis a rimaszéesi 70. sz. tjkvi birtoakra 82 frt 10 kr., a rimaszéesi 71. sztjky birtoakra 80 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-vényt átszolgáltatni. — Kelt Rimaszombat, 1884. évi október hó 11. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság.

IV. évfoly. Előfizetési felhívás IV. évfoly.

a „Magyar Háziasszony“

háztartási, gazdasági és széplrodalmi hetilap, a magyar gazdasszonyok orsz. együletének hivatalos közlönye IV. évfolyamára.

A magyar hölgyek ezen egyetlen szaklapja ma már nagy el-terjedésnek örvend, a társadalom minden rétegében. Képviselet a nők összes érdekeit, nasznos tanácsokat ad és emellett, hogy a takarékos gazdálkodás és rendszeres háztartás elveivel megismertet, még kel-lemes szórakozást nyujt akkor, midőn a nő elvégezte házi teendőit. Iránya olyan, hogy a család minden tagja, a serdülő leány, a fiatal menyecske, a szerető anya, a gondos házi asszony és az öreg anyó-ka egyaránt élvezettel olvashatják. Egyes rovatai, mint a **háztartási, kertészeti, egészségügyi** (házi orvos) és **dívat rovatai**, valamint **vezérezikkek** is szakavatott írók és írók által töltenek be és emellett a **tárhoz** és **regényrovatban** is az elismert többi munkatársakkal ta-lálkoznak olvasóink: méltán megérdemli tehát az a nagymérvű ér-deklődést, melyben részesedik, mert hol egyszer beköszöntött, ott nélkülözhetlen társalkodó a „Magyar Háziasszony“ az olvasó asztalon. — A csinos kiállítású, v. sárnapokon 12—16 oldalon meg-jelenő lapnak **előfizetési ára:**

egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Előfizetések a „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatalá-hoz: Budapest, väci körút 20. sz. a. intézendők és a hó bármely napjától elfogadtnak.

A „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatala mutatványszámokat ingyen és bérmentesen küld mindazoknak, a kik ez iránt hozzá — leg-czészerűbben levelező-lappal — fordulnak.

A „Magyar Háziasszony“

1—5 kiadó-hivatala Budapest, väci-körút 20.

E szaklapnak egyik háztartásból sem szabad hiányozni, miután utmutatásai mellett több száz frtot lehet a háztartásban megtakarítani.